

PLANETA ZÁHAD

ARNOŠT VAŠÍČEK
TAJEMNÁ
MINULOST

MYSTERY
FILM

PLANETA ZÁHAD

ARNOŠT VAŠÍČEK
TAJEMNÁ
MINULOST

Aktualizované a přepracované vydání

MYSTERY FILM

Ostrava 2005

Arnošt Vašíček: Planeta záhad – Tajemná minulost
Aktualizované a přepracované vydání Mystery Film, Ostrava 2005
1. vydání Baronet, Praha 1998

Copyright © Arnošt Vašíček

Veškerá práva vyhrazena. (All rights reserved.)

Tato kniha ani jakákoli její část včetně fotografií nesmí být publikována, kopírována
či jiným způsobem šířena bez výslovného povolení.

Vydal Arnošt Vašíček – Mystery Film, Mánesova 20, Ostrava

Fotografie Arnošt Vašíček

Obálka, grafická úprava a sazba Daniel Janošec

Vytiskla Tiskárna Oldřich Harok, 739 34 Šenov

Mystery Film

Ostrava 2005

ISBN 80-239-5484-9

Obsah

I. Nestvůry z temnot dávnověku 9

Na útěk nezbyl čas – Vraždící giganti – Tajemná sachamama – Překvapení z Asie – Příliš mnoho stop – Dinosauří farmy – Nález z Acambara – Zabijáci se ukrývají v pekle – Pod křídly sloních ptáků – Ostrovy v čase – Strom-lidojed

II. Dračí monstra 52

Nebezpečný dravec – Stíny v hlubinách

III. Zatykač na divého muže 66

Jeskyně upálených – Útoky neznámých – Zloděj mul a žen – Chlupatý bratr – Šokující důkazy

IV. Příliš malí pro život 107

Pod náletem sov – Tajemný hrob – Trpasličí mumie – Hobiti stále žijí

V. Trůny obrů 121

Učitelé z neznáma – Svatyně mutantů – Tajný pohřeb královny ze Sáby – Kostry gigantů – Vraždící prostopášnost

- VI. Magický pravěk** 136
Tunel do záhrobí – Medvědí bůh? – Řekni, kde ty prsty jsou
– Proba o znovuzrození – Rudý háv smrti – Posvátné kruhy
- VII. Kamenné rébusy** 175
Svatyně démonů – Vládci sedmi moří – Planina dračích by-
tostí – Hvězdná brána
- VIII. Zapomenuté objevy** 186
Nejstarší aerolinky světa – Pevnost sebevrahů
- IX. Podezřelí cizinci** 197
Hledá se rodokmen
- X. Nerozluštěna písma** 206
Kámen z ostrova plodnosti – Nejstarší písmo světa
- XI. Stopy odnikud** 217
Otisky z neznáma
- XII. Kabinet podivností** 222
Krvelačné Amazonky – Město kanibalů – Soví bytosti – Pří-
šerná tvář – Uhelná lebka

I. Nestvůry z temnot dávnověku

Anakonda vám vyrazí dech. S tímto sloganem se na jaře roku 1997 rozletěl do světa film o vraždícím obřím plazovi z amazonských pralesů. Snímek příliš nešokoval, zato zpráva, která přišla o pár měsíců později, ano. Ve čtvrtek 14. srpna poblíž vesnice Nuevo Tacna v peruánské Amazonii domorodci zahlédli gigantické zvíře s hadovitým tělem. Netvor byl dlouhý okolo čtyřiceti metrů, měl téměř pět metrů v průměru a na své pouti vyvracel stromy, jako by to byly třísky. Zanechaná stopa připomínala čerstvě vyraženou cestu. Starosta tamní oblasti Jorge Chavez Sibina nad ní přeletěl hydroplánem a potvrdil, že pralesem se muselo pohybovat cosi obrovského.

Bližší průzkum nestihl provést, a tak jsem byl šťastnou shodou okolností první, kdo o několik málo týdnů později po příletu do IQUITOSU sháněl loď a zkušeného průvodce k stopování tajemného zvířete. Popravdě řečeno, chuti neměl nikdo nazbyt. Neodbytná vůně mnou nabízených dolarů nakonec zmámila jen dva ošuntělé trapery, kteří, jak se zdálo, by se vypravili i do pekla, jen aby poskytli vydatnou infuzi svým peněženkám.

Také počasí mělo zprvu charakter zvilého nepřítele. Těžké chmurné mraky dusily krajinu pod příkrovem hutného deště. Dlouhé hodiny jsme se, zcela promočení, choulili na vratkém člunu a hnáni motorem i mohutným proudem Amazonky, pluli zvolna k vzdálenému cíli. Zelené hradby džungle se vzpínaly podél břehů a jen občas ustupovaly malým skupinkám dřevěných chýší na kůlech. Řeka, přestože v těchto místech ještě ani zdaleka nenabírá na síle, nedokázala zapřít svůj majestátní vzhled. Dosahovala šířky téměř půl kilometru a podle tvrzení vesničanů masy kalných vod klesaly do hloubky 40 m. Již zde na horním toku a v přilehlých, velmi řídko osídlených obrovských plochách deštných pralesů mohou žít celé pluky záhadných zvířat, aniž by si toho kdokoliv všiml.

Případ z Nuevo Tacny je o to cennější, že tajemného živočicha pozorovali mnozí svědkové. Původní agenturní zpráva dokonce tvrdila, že hadovitá nestvůra se vynořila na kraji vesnice, provlékla se kolem plácku, na němž se schylovalo k fotbalovému utkání, a než opět zmizela v džungli, stačilo si ji prý prohlédnout na 600 shromážděných diváků. Tato informace ale měla křídla pověstné novinářské kachny. Pravda, jak už to někdy bývá, byla daleko více vzrušující. Zvíře se prodíralo z hlubin pralesa směrem k slepému rameni řeky, vzdálenému asi deset minut chůze od vesnice. Děsivý hluk, který při pohybu vydávalo, zaslechly skutečně stovky lidí. Na vlastní oči a z poměrně malé dálky tvora spatřilo „jen“ osm rybářů. Některé z nich se mi podařilo vyhledat.

Na útěk nezbyl čas

Maximo Inuacari seděl onoho podvečera ve své bezmotorové loďce, vydlabané z jednoho kusu kmene, a pomalu se chystal k návratu domů.

„Náhle se z dálky ozval jakýsi podivný hluk. Cosi těžkého a hřmotného se táhlo džunglí. Zaslechl jsem praskot lámáných větví a kmenů stromů. Sáhl jsem po pádlu a stočil před směrem ke břehu. Dlouho jsem neviděl nic a slyšel jen strašidelnou směsicí zvuků. Pak se džungle jakoby rozhrnula. Obrovský černý ‚válec‘ se zvolna vysoukal na břeh, sklouzl do vody a vyvolal mohutné vlnobití. Jen tak tak jsem se udržel na hladině.“

Další ze svědků, Luis Iluma, vypověděl:

„Vypadalo to hrozivě. Dlouhé černé hadovité tělo neslo uprostřed jakousi obrovskou ulitu či krunýř, který byl na okrajích v několika místech jakoby vykrojen. Hlava byla opatřena tykadly připomínajícími sloní choboty, měla značně velké uši a nepřehlédnutelnou tlamu, ukončenou tupým rypákem.“

Maximo Inuacari toto svědectví ale popírá.

„Bylo již značně šero a i když jsme byli velmi blízko, nedokázali jsme rozeznat jednotlivé detaily vzhledu. Víme jen, že zvíře svým trupem připomínalo hada. Nedalo se ale rozlišit, zda se plazí po břiše anebo kráčí po krátkých nohou jako kajman. Zahlédli jsme je až v okamžiku, kdy se chystalo spustit do řeky.“

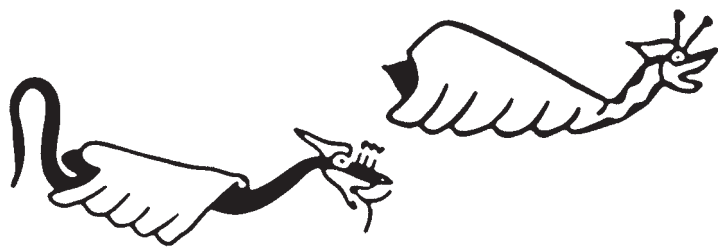
Přesto však tvrzení Luise Ilumy nelze opomíjet. Rekonstrukce polohy lodí jednotlivých rybářů k místu, na němž se netvor objevil, dokazuje, že Iluma pozoroval zvíře proti obzoru prosvětlenému posledními záblesky dne a mohl tedy na siluetě rozpoznat více detailů než Inuacari, který plul na druhé straně a černé tělo živočicha mu tedy zákonitě splývalo s tmou přicházející noci. A je zde ještě jeden pozoruhodný fakt. Ilumovo svědectví odpovídá některým dalším výpovědím a nálezům, s nimiž se ovšem tento muž jistě nemohl seznámit.

Proslulý plukovník Fawcett, který na počátku století procestoval značný kus povodí Amazonky a v roce 1925 zde při své poslední výpravě záhadně zmizel, v jednom ze svých

deníků napsal: „Indiáni mě upozorňovali na obrovité zvíře, které je čas od času pozorováno v močálu, do něhož je napůl ponořeno. Má dlouhý hadovitý krk a na hřbetě jakýsi pancíř. Občas se také v bahnitě půdě nalézají jeho obrovité stopy.“

Indiáni obývající brazilsko-bolivijské pohraničí toto zvíře nazývají minhacao. Je prý asi 30 m dlouhé. Hadovité tělo uprostřed chrání nepravidelný krunyř. Značně velká hlava přechází v prasečí rypák. Monstrum je tak těžké, že dovede při pohybu prorazit v džungli cestu, obrací toky řek a mění suchou půdu v bažinu. Není známo, zda se plazí, anebo má krátké nohy. Nalezené stopy ale napovídají spíše verzi o končetinách opatřených drápy. Minhacao bylo spatřeno na řekách Paraguay, Urana a Uruguay. Poslední zpráva přišla z jezera San Rafael v Bolívii, kde po sobě zanechalo 4 m širokou strouhu.

V depozitáři soukromého muzea Casinelli v severoperuánském Trujillu se mi podařilo objevit fascinující důkaz. Na keramických nádobách kultury Mochiců je vyobrazen naprosto shodný tvor, jakýsi obrovský plaz s ulitou a tykadly. Existence takového zvířete musela být tedy známa již před více než 1 500 lety. A doma mne čekalo další překvapení. Při vyhledávání jiných materiálů jsem ve svém archivu narazil na celou sérii podobných mochických kreseb.

Mochická zobrazení neznámého tvora s krunyřem.

V roce 1995 jsem jejich kopie získal od badatele dr. Cabrery, ale považoval jsem je za pouhé ilustrace k mytologickým příběhům. Teprve po fyzickém objevení zvířete začalo být jasné, že Mochicové museli hadovité zvíře vidět na vlastní oči.

Tajemná sachamama

Podrobný průzkum celé lokality a rozbor jednotlivých svědeckých výpovědí přinesly tato nesporná fakta: Z rozlehlého močálu se vynořilo tajemné „cosi“ a poměrně přímočarou, i když lehce zvlněnou dráhou zamířilo k řece. Záhadné monstrum na své více než půl kilometru dlouhé cestě zanechalo téměř 10 m širokou stopu, lemovanou vyvrácenými stromy. Některé z nich byly značně vysoké. Samotná stopa je ve srovnání s okolním terénem hluboká téměř půl metru a mírně stoupá směrem k okrajům. Břeh močálu byl pohybem protržen a část vody odtekla ve vytvořené strouze. Tato okolnost vedla mladého vědce Nixona Reugifu z Iquitosu k závěru, že zkázu v džungli způsobil vodní živel. Močál se prý vlivem silných dešťů přelil a masy vod, stékající k řece, porazily stromy a vytvořily onu záhadnou stopu.

Po smutných zkušenostech s katastrofálními záplavami v České republice bych byl ochoten uvěřit této hypotéze. Jenže močál i řeka leží skoro v jedné rovině a nelze očekávat, že by se vody samy od sebe nakupily a zformovaly do jediného úzkého proudu, když jim nic nebránilo v rozlití do ploché krajiny. Navíc stromy jsou důkladně vyvráceny vždy pouze do stran, jako vlasy rozčísnuté na pěšinku. Nikdy nejsou odplaveny. Jejich kořeny leží v místech, z nichž byly vyrvány. Sám Reugifa nakonec uznal pochybnost své teorie. Stejně tak vzala zaskvě domněnka o silném větru.

Rybáři na řece vzdušný vír nezaznamenali. Jaké se nám tedy nabízí řešení?

Ředitel školy v nedalekém Oranu Carlos Quinto a učitelka biologie Nelly Armosová, kteří již dlouho sbírají všechny obdobné zprávy, jsou přesvědčeni, že se opět objevila sachamama. Podle staré indiánské legendy se pod tímto názvem skrývá obří černé zvíře s dlouhým hadovitým tělem ukončeným velkou hlavou, ozdobenou výraznými tykadly a s jakousi vápenitou schránkou na zádech. Tato peruánská obdoba minhacaa se vyskytuje jen velmi vzácně. Dokáže prospat v úkrytu pod vodní hladinou velmi dlouhý čas, než se opět probudí k aktivitě. Pevná ulita na zádech tvorovi brání hladce proklouzávat hustým porostem džungle a zřejmě právě tato mohutná schránka vyvrací stromy, o něž zavadí. Vzhledem ke svým nemotorným pohybům má živočich omezené možnosti lovu. Svě oběti však dokáže „vsát“ do úst i ze vzdálenosti několika metrů.

Tento způsob lovu zavání fantazií z pohádky, není ale zcela výjimečný. Počátkem roku 1989 objevil francouzský biolog dr. Francois-Xavier Pelletier na východním Borneu zvláštní druh říčního delfína, který je zcela bezzubý, a proto ryby neuchvacuje do svých čelistí jako jiní delfíni, ale nejprve je ochromí prudkým proudem vystříknuté vody a pak je i z metrové vzdálenosti snadno vsaje do otevřené tlamy.

Ryba žabnice a zvláštní amazonský plaz „hřbetorod“ leží nehybně na dně a s široce otevřenou tlamou číhají na kořist. Pokud se v dosahu objeví neopatrné malé zvíře, je bleskurychle vdechnuto a pohlceno. Fyziologicky zůstává podstata tohoto „loveckého umění“ prozatím neobjasněna.

Domorodou představu o sachamamě potvrdil v 19. století i misionář páter de Vernazz, když napsal: „Pohled na tuto obludu zmate a zastraší i nejodvážnějšího muže a vnucuje

mu úctu. Nikdy nevyhledává nebo nesleduje své oběti. Síla jejího vdechnutí je tak velká, že vsaje svým dechem kteréhokoli čtvernožce či ptáka, jenž ji míjí ve vzdálenosti šesti až dvanácti metrů, podle toho, jak je kořist velká. Obluda, kterou jsem zastřelil ze své kanoe na řece Pastaza, měla v objemu dva metry a byla dlouhá patnáct metrů, avšak zdejší Indiáni mě ujistili, že zde žijí zvířata tohoto druhu o objemu tří až čtyř metrů a dlouhá třicet až čtyřicet metrů.“

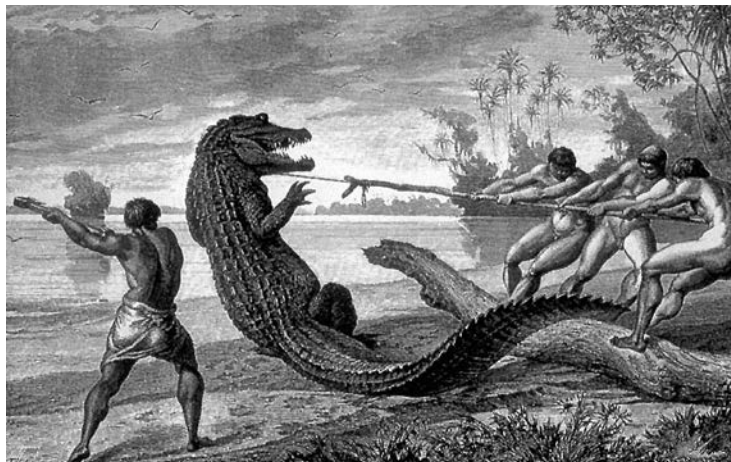
Byl tvor, který tak vyděsil obyvatele Nuevo Tacny, gigantický exemplář sachamamy, anebo jiný obří živočich? Na tuto otázku zatím nedokážeme odpovědět. Jisté však je, že mohutná stopa v džungli není fantazií domorodců, ale nespornou realitou.

Vraždící giganti

Případ z Nuevo Tacny není ojedinělý. Četné zprávy o hrůzu nahánějících netvorech přicházejí z rozsáhlých oblastí Jižní Ameriky poměrně často. Na počátku 90. let byla na jednom z přítoků Amazonky spatřena smečka poměrně malých, ale nemilosrdně útočících bestii. Svým vzhledem připomínaly alosaura, ale byly mnohem menší. V neprostupných džunglích na hranicích Kolumbie a Ekvádoru pozorovali Indiáni podivnou šavlozubou šelmu velikosti jaguára. Předpokládá se, že by mohlo jít o menší druh rodu *Smilodon* anebo dravého vačnatce rodu *Thylacosmilus*, který obýval Jižní Ameriku již před pěti miliony let. V povodí Orinoka se příslušníci nomádských lesních kmenů setkávají s gigantickým lenochodem. Je dlouhý až 5 m. Zvíře svými silnými drápy vyhrabává kořínky a dokáže se postavit i na zadní a spásat listí ze stromů. Ve Venezuele byly nalezeny stopy široké více než metr. Podle výpočtů domorodců je nezanechává plaz, ale obří pásovec. Postra-

chem pralesů mezi Peru, Ekvádorem, Brazílií a Venezuelou je gigantický kajman. Obvykle tato zvířata dosahují délky čtyř a výjimečně i šesti metrů. Indiány prý ohrožují vodní ještěři až třikrát větší.

Kajmani dorůstají obvykle pouze čtyř metrů. Netvor, sužující jihoamerické pralesy, je až třikrát větší.

Zní to neuvěřitelně, ale v Brazílii byly nalezeny kosterní zbytky takzvaného děsokajmana hrůzného. Jeho největší exempláře měřily 18 m. V roce 1991 vykopali američtí paleontologové fosilie dosud neznámého amazonského kajmana. Zvíře měřilo 12 m a získalo rodové jméno Purasaurus. Oba rody měly vyhynout už před miliony let. Mohl některý z nich přežít dodnes?

V rozlehlých mokřinách deštných pralesů se vyskytují až 30 m dlouzí hadi. Domorodci jim říkají sucuriju gigante a obávají se jejich útoků. Zajímavé údaje o pozorování obřích plazů překvapivě předkládají i mnozí badatelé.

„Pokoušel se uniknout a při tom se celý svíjel, ale my jsme ho dohnali a dorazili. Teprve když jsme prošli podél celého jeho

těla, uvědomili jsme si, jak je obrovský – jako by vůbec neměl konec. Mě nejvíce ohromila jeho hlava, trojúhelník asi 60 krát 50 cm velký. Neměli jsme nic na měření, a tak jeden z nás vzal kus provázku a podržel ho mezi prsty rozpažené ruky a protějším ramenem, aby odměřil jeden metr. Přeměřili jsme hada několikrát a pokaždé nám vyšlo 24 nebo 25 délek odměřeného provázku. Had tedy musel být skoro 23 m dlouhý.“

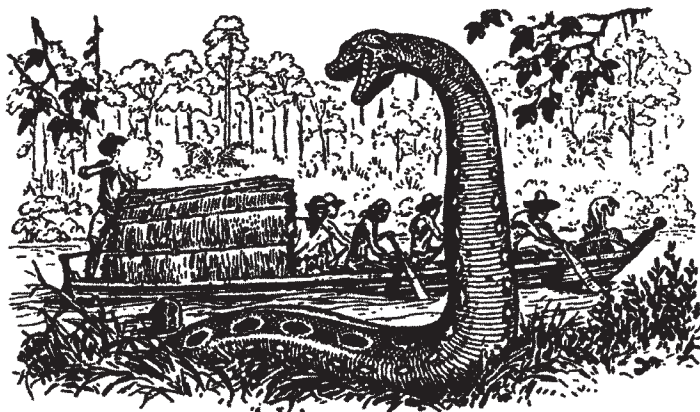
Těmito slovy popsal svůj nevsední zážitek Francouz Serge Bonacase. Obřího hada ulovil spolu s dalšími členy malé výpravy nedaleko řeky Araguaya v Brazílii.

Ve stejné oblasti pozoroval botanik dr. Gardner plaza, který dokázal spolknout celého koně. Takový jedlický výkon nebyl žádnou výjimkou. Španělští osadníci na Orinoku přicházeli při nočních útocích hadů tak často o statné kusy dobytka, že těmito gigantům, delším než 20 m, začali říkat matatoro, což znamená zabíječ býků.

Jedné obří anakondě se záliba v hovězím stala osudnou. Právě spolkla býčka a z tlamy jí ještě trčely jeho rohy. Takto znehybněnou ji zahlédli indiánští mišenci. Hada omotali lanem a remorkérem nechali odtáhnout do Manausu. Podle svědectví místního bankéře a fotografie, otištěné v lednu 1948 v brazilském deníku *Diario*, byl plaz dlouhý neuvěřitelných 40 m.

Již zmíněný plukovník Fawcett v jednom ze svých deníků popsal, jak na Rio Negru zabil neobvykle velkou anakundu, která plavala těsně před jeho člunem.

„Když se ten tvor začal plazit na břeh, skočil jsem po pušce a vrazil jsem mu do hřbetu kulku ráže 0,44. Voda se hned nato zvířila a zpěníla a bylo cítit několik silných úderů do lodního kýlu, které s námi zatřásly, jako by člun najel na nějaký pahýl. Vystoupili jsme na břeh a opatrně jsme se k hadu přibližovali. Pokud se dal změřit, ležel v délce 45 stop z vody ven a 17 stop ve vodě, takže vcelku měřil 62 stop (*19 m – pozn. aut.*).“

Zápis o střetnutí s gigantickou anakondou doprovodil plukovník Fawcett výmluvnou ilustrací.

Brazilský list *Noite Illustrada* zveřejnil zprávu o anakondě dlouhé 39 m, která zaútočila na příslušníky speciální vojenské jednotky cvičící v močálech u hranic s Francouzskou Guayanou. Vojákům se kulometnou salvou podařilo hada zabít, pořídili fotografii, ale tělo nebyli schopni pralesem transportovat.

V roce 1997 poblíž Llariny na Rio Napu hlásil jeden vesničan výskyt kolosálního plaza dlouhého dokonce 45 m.

Překvapení z Asie

Naprostá většina dřívějších zpráv o obřích hadech pochází z Jižní Ameriky. Předpokládalo se tedy, že pokud se i v současnosti nějaký kapitální kus podaří ulovit nebo dokonce polapit živý, stane se to pravděpodobně někde v Amazonii. Deštné pralesy jihovýchodní Asie zůstaly opomenuty, i když je obývá nejdelsší známý druh hada na světě – krajta mřížkovaná. I běžné exempláře dorůstají dél-

ky okolo 8 m a jejich hmotnost přesahuje 120 kilogramů. V roce 1912 byl na indonéském ostrově Celebes zabit kus dlouhý 9,76 m a vážící téměř dva metrické centy. Až doposud to byl vůbec největší had, jehož existenci považovali vědci za spolehlivě ověřenou. Poslední dny roku 2003 přinesly nový rekord. Z Indonésie se do celého světa rozletěly snímky krajty dlouhé téměř patnáct metrů. Plaz je nyní držen v zajetí v improvizované zoo poblíž vesnice Curugsewu na centrální Jávě. V rozměrné kleci s hustými silnými mřížemi se zvolna převaluje děsivá hromada svalstva. To není obyčejný had, ale hrůzu nahánějící monstrum. Z každého pohybu vyzařuje nesmírná síla. Člověk si brzy uvědomí, že při napadení tímto kolosem by neměl absolutně žádnou šanci.

Krajta mřížkovaná dovede výborně plavat, často byla pozorována i na otevřeném moři. Voda je jejím oblíbeným živlem, ale pravděpodobně v ní neloví. Většinou se pomalu plazí podél úzkých stezek v pralese nebo číhá na kořist u tůní a říčních břehů, kam chodí pít zvěř. Neváhá zaútočit i na lidi. Jsou známy případy, kdy se zmocnila dítěte v kolébce. Pružné klouby krajte umožňují rozevřít čelisti v úhlu 130 stupňů a pozřít i opravdu velké sousto. V Indonésii polkla třináctiletého chlapce. V Malajsii vnikla na zahradu osamělého domku a napadla rolníka. Jeho napůl pohlcené tělo pokryté „hnusným slizem“ – směsí slin a žaludečních šťáv – se sice podařilo vyprostit, ale již mrtvé.

Zoologové nepochybují, že tak obrovský kus by hravě dokázal spořádat čtvrttunovou jalovici, musí se ale spokojit se čtyřmi až pěti psy do měsíce, které mu dodávají jeho chovatelé.

Jak potvrdily oficiální orgány, krajta z Curugsewu je dlouhá 14,85 m a váží 447 kg. Je tedy prokazatelně největším hadem, jaký kdy byl držen v zajetí. Jeho majitelé tak zís-

kali právo na zvláštní odměnu, kterou ve 20. letech minulého století vypsal Zoologická zahrada v Bronxu. Správní rada tehdy nabídla 5 000 dolarů tomu, kdo předvede hada delšího než 10 m. Téměř sto let se nikdo nepřihlásil. Uložená odměna spolu s úroky dnes činí asi 20 000 USD.

Obří kraju obklopuje řada nevysvětlených otázek. Veřejnost se s ní mohla seznámit až na sklonku roku 2003, kdy ji na Jávu přivezl obchodník s hady Imam Darmanto, ale ulovena byla již o několik měsíců dříve. Její původní domov se nacházel v oblasti Jambi na Sumatře.

Toto místo je jedním z nejtajemnějších na naší planetě. V panenských pralesích o rozloze Švýcarska se ukrývají sumaterští nosorožci a sloni, tygři, tapíři a také obrovská sumaterská krysa. Právě v této oblasti byl údajně pozorován neznámý druh velmi nebezpečné šelmy cigau a podle svědectví domorodců tu žije i zvláštní rasa trpasličích tvorů, nazývaných orang pendek.

Není jasné, kdo v této těžce dostupné lokalitě kraju ulovil a jaké použil prostředky, že tak mohutné zvíře přemohl, aniž ho zranil.

Podle britského novináře Harolda Pia byla kraja uctívána jako božstvo v komunitě primitivního kmene Kubu, kde, držena v přepychovém zajetí, dorostla svých ohromujících rozměrů.

Jsem přesvědčen, že jde o pouhou spekulaci. Při cestování po Jambi jsem pobýval i u příslušníků tohoto etnika. Celková populace Kubuů čítá asi 11 000 lidí. Kmen ovšem nežije pohromadě. Jednotlivé rodiny se sdružují do dvaceti- až třicetičlenných tlup, které neustále kočují džunglí a pídí se po něčem k jídlu.

Člověk žasne, jak tito téměř zcela nazí lovci dovedou za několik minut postavit z nasekaných větví jednoduchou

chatrč. Svými dlouhými oštěpy skolí divočáka, jelena, medvěda, tapíra a v nedávné minulosti lovili dokonce i slony. Dovedou využít velké množství pralesních plodin a ovoce. V případě nouze nepohrdnou ještěrkou, želvou nebo krysou. Není známo, že by uctívali hady. Pokud nějakého polapí, většinou ho okamžitě sní. Jediné zvíře, které se před nimi může cítit bezpečně, je tygr, kterého považují za ztělesnění ducha pralesa, a proto ho nikdy neloví.

Kubuové se na jednom místě zdržují jen krátce a hned zase táhnou dál. Představa, že by hustou džunglí stěhovali z místa na místo i půltunové hadí monstrem, je naprosto nesmyslná. V čem a jak by ho přenášeli?

Obří krajta mohla být držena jen ve zvlášť upraveném prostoru, třeba v jeskyni s malým, dobře uzavíratelným vchodem. Což by ovšem vyžadovalo vytvoření stálého sídla v blízkosti jeskyně, a právě to Kubuové odmítají.

Nelze ovšem vyloučit, že Kubuové krajtů polapili do jedné ze svých nesčetných pastí a prodali ji lesním dělníkům, s nimiž občas obchodují.

Příliš mnoho stop

Pozoruhodné podrobnosti o pozorování neznámých zvířat, až podezřele podobných nekorunovaným králům druhohor, přinášejí i četné mytologické příběhy a zprávy dávných historiků. Sumerský hrdina Gilgameš se vydal do vzdálené země, aby tam kácel cedry pro své město. Spolu s padesáti statečnými muži dorazil až k místu, kde pobýval obrovský drak, který požíral stromy a rákos. Gilgameš ho zabil a usekl mu hlavu s velkými zuby jako trofej. Většina badatelů se domnívá, že tato epizoda má pouze zdůraznit Gilgamešovu neohroženost. Ale v tom-

to případě by měl být drak vyličen jako nebezpečný tvor a ne jako hora masa, pokojně se rozvalující v bažinách.

Přesný popis býložravého dinosaura nacházíme také v bibli, kde se v knize Job můžeme dočíst: „Pohleď jen na Behemota, i jeho jsem učinil jako tebe, on jako dobytče žere trávu. Pohleď, jakou má sílu v bedrech, jak mocné jsou svaly jeho břicha. Napřímí ocas jako cedr, šlachy jeho stehen jsou propletené, jeho kosti jsou bronzové válce, jeho hnáty jako železný sochor. On byl na počátku Božích cest...“

Vykladači bible jsou přesvědčeni, že Behemotem byl mýněn slon anebo hroch. Jenže ani jedno z těchto zvířat se nemůže pyšnit ocasem silným jako cedr. A pak je zde ono záhadné připomenutí: „On byl na počátku Božích cest...“ Jako kdyby autor dobře věděl, že dinosauri patřili k prapůvodním obyvatelům Země.

Ještě působivější je v následující pasáži popis livjátana. O tomto obrovském mořském živočichovi se píše: „Kdo otevřel vrata jeho tlamy? Strach jde z jeho zubů. Jeho hřbet je jako řady štítů, těsně uzavřených pod pečetí, dotýkají se jedny druhých, vítr mezi ně nevnikne... vespod má ostny podobné střepům, vleče se blátem jako smyk na obilí, způsobuje, že to v hlubinách vře jako v hrnci. Na prachu země mu není podobného...“ Nepřipomíná to až příliš některého z druhů dinosaurů vybavených pancířem z kostěných štítů na zádech? Nesetkává se zde vzhled údajně vybájeného tvora s podobou ještěřů rekonstruovanou podle nalezených kosterních ostatků?

Téměř v každém čínském chrámu se nacházejí sochy a obrazy draků. Obdobnými portréty těchto mytologických zvířat byly vyzdobeny svatyně v Mexiku, v Africe a na Blízkém východě. Draci, jak vyprávějí legendy, vypouštěli z nozder oblaka dýmu a z tlamy jim šlehalo plameny. O již zmíněném

livjatanovi bible tvrdí: „Jeho kýcháním se rozžehává světlo, jeho oči jsou jak řasy jitřenky; z úst mu vycházejí pochodně, unikají ohnivé jiskry, z nozder mu vystupuje kouř jak z hrnce nad ohněm z rákosí rozdmýchaným, jeho dech rozžhavuje uhlí, z tlamy mu šlehá plamen... nechává za sebou světélkující dráhu...“

Právě pro tyto neobvyklé vlastnosti jsou draci považováni za ryze pohádková stvoření a věda se jimi odmítá zabývat. Zcela přehlédnuta přitom zůstala hromádka podezřelých skutečností. Některé druhy hmyzu a ryb bez problémů září do tmy studeným světlem, dovedou útočníka ochromit elektrickým výbojem a dokonce bohatě srší jiskrami. Pověstné zívání hrochů, kteří žijí v obdobném prostředí a požívají shodnou stravu jako mnozí dinosauři, není ničím jiným než vypouštěním značného množství plynu vznikajícího při trávení. Právě v Číně byly vykopány zkamenělé zbytky neznámého druhu dinosaurů vyznačujícího se podivnou pro-

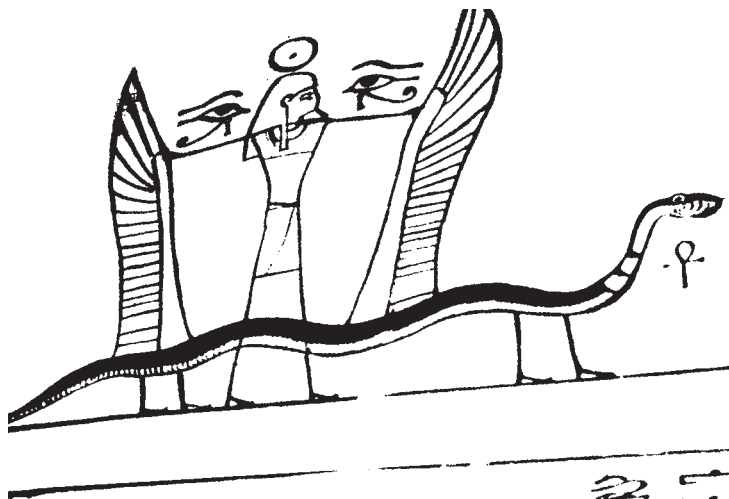

Obvyklá podoba draka v čínských chrámech se vyznačuje hadovitým tělem a zubatou tlamou chrlicí plameny.

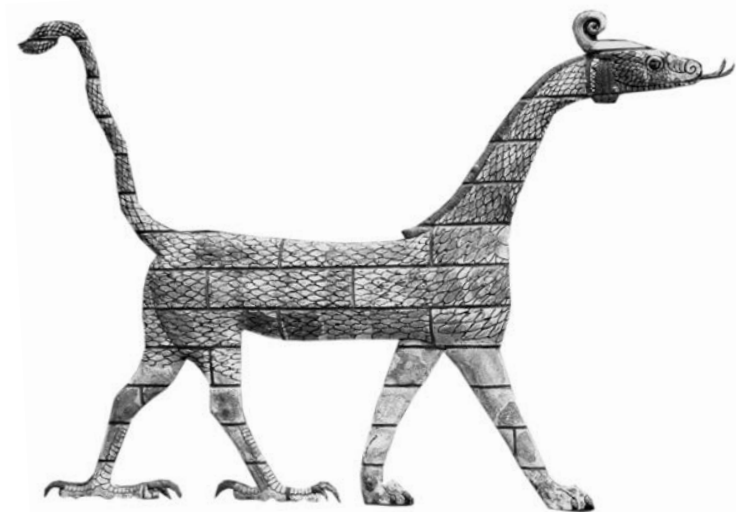
hlubeninou na přední části lebky. Srovnáme-li tato zdánlivě nesourodá fakta do jedné linie, zjistíme, že pod rouškou hrůzostrašného, oheň vyplivujícího draka se možná skrýval druh ještěra, v jehož zažívacím traktu se rozkladem potravy vyvíjel lehce vznětlivý plyn. Ten, podobně jako u hrochů, unikal z útrob zvířete hrtanem do tlamy, kde se v oné prohlubni na lebce hromadil jako v zásobníku a při mohutném vydechnutí vycházel nozdrami jako oblak dýmu anebo shořel při kontaktu s kyslíkem.

V Egyptském muzeu v Káhiře je vystavena sbírka papyrů zobrazujících staré Egyptány ve společnosti podivných tvorů. Většina z nich má dlouhé hadovité tělo, malou hlavu s ostrými zuby, krátké nohy a na zádech zvláštní blanitá anebo kožnatá křídla. Obdobné kresby se nacházejí i na zdech hrobů v Údolí králů. Vždy seriózní a spolehlivý historik a badatel Herodot, který zemi na Nilu navštívil v polovině 5. století př. n. l., popisuje, jak u vchodu do jedné úzké rokle

Egyptské papyry zobrazují okřídlené hady.

viděl mnoho hromádek kostí těchto zabitých zvířat. Egypťané mu podrobně vylíčili jejich vzhled. Podle našich současných poznatků přesně odpovídal podobě ptakoještěra Ramforinchuse.

V roce 1902, při odkrývání největšího starověkého města – Babylonu, vykopal německý archeolog Robert Koldewey bránu bohyně Ištar. Kachle, kterými byla pokryta, zobrazují pratury, prokazatelně obývající lesy Evropy ještě v 17. století, a vedle nich velmi podivné tvory s hlavou plaza, lvími tlapami a tělem pokrytým šupinami. Nedaleký klínopisný nápis sděluje, že jméno draka je sirruš. Angličan V. Ley se domnívá, že nejde o pouhé dílo fantazie, ale o naprosto konkrétní zpodobnění prehistorického ještěra žijícího – snad dodnes – v centrální Africe, odkud byl kupci dopraven do babylonských svatyní.

Leyovo přesvědčení posiluje i neobvyklá stéla, která je nyní vystavena v Louvru. Představuje skupinku lidí, jak se

s pomocí dlouhých provazů snaží udržet neznámá dlouho-
krká zvířata připomínající sauropodní dinosaury.

Četné zprávy o pozorování neznámých zvířat se zachovaly i v Evropě. Město Nerluc ve Francii se proslavilo zabitím příšery podobné triceratopsovi. Zvíře o mnoho větší než statný býk číhalo v řece, vyzbrojené kly ostrými jako špičaté meče. Úspěšný souboj s drakem je přičítán i svatému Jiřímu, pověstnému Beowulfovi a dalším hrdinům. Malého dinosaura, zřejmě *tanystrophaea*, zabil italský pastýř jménem Baptista. K události došlo 13. května 1532 poblíž Boloni. Její pravdivost potvrzuje slavný vědec Ulysses Aldrovandus. Irský kronikář z 10. století popisuje setkání s příšerou, která měla koňskou hlavu, tlusté ohyzdné nohy s hrozivými drápy a ocas posetý mohutnými hřeby. Ve Skandinávii se zachovala legenda o nestvůře s ohromnými čelistmi a tělem velkým jako vůl. Zvíře bylo pokryté šupinami. Mělo dvě krátké přední končetiny. Pohybovalo se skákáním jako klokan po dvou dlouhých zadních nohou. Jak potvrzují paleontologové, skákavý pohyb byl pro několik druhů dinosaurů zřejmě typický. *Historia animalium* (Historie zvířat), známá vědecká kniha ze 16. století, tvrdí, že draci stále ještě žijí, i když jsou velmi vzácní. Z roku 1649 je zpráva o výskytu létajícího hada poblíž hory Pilatus ve Švýcarsku. Obdobný tvor s protáhlým tělem a kožnatými křídly se prý vyskytoval ve východních Čechách.

Jedna z nejčerstvějších informací o výskytu neznámých zvířat pochází z Polska. V oblasti Novosadecké doliny mezi ostrohem Beskyd a Gorcemi odnepaměti sužovala pastýře smečka podivných útočníků. Byli velcí asi jako člověk, vzhledem připomínali ještěry a pohybovali se po dvou končetinách. Obvykle, i když velmi zřídka, bývali spatřeni v lesích na horských úbočích, které jsou protkané nesčetnými

jeskyněmi. Lovili zatoulaný dobytek anebo ovce na málo hlídaných odlehlých pastvinách. S vlky, kteří patřili k nejobávanějším obyvatelům těchto končin, si dovedli lehce poradit. Jeden kněz z Rabky vlastnil kůži ohromného vlka, který se spolu s vlčicí nechtěl vzdát kořisti v podobě uloveného jehněte. Vlčí pár měl prokousnutá hrdla a bylo zřejmé, že se střetl s nesmírně silným protivníkem.

Člověka tito záhadní netvoři napadli jen jednou. Jistý pastýř chtěl bránit své stádo a byl ještěrem povalen na zem a zle potrhan. Existenci neznámého zvířete potvrzují zápisy z místního kláštera a ve vesnických kronikách zaznamenané výpovědi očitých svědků. Jak se zdá, postupem času se smečka zmenšovala, až zůstali jen osamělí jedinci. Naposled byl ještěr spatřen v roce 1897.

Na sklonku 20. let minulého století sbíral informace o dracích z Rabky známý badatel Mieczysław Wojcieszyn. Někteří z pamětníků se pokoušeli zvíře nakreslit. Byli to prostí horalé. Žádný z nich nečetl knihy ani noviny, natož aby měli zdání o paleontologii. Přesto všichni vytvořili podobné obrazy tvorů připomínajících masožravé dinosaury. Jejich přežití do dnešních dob – připustíme-li, že jsou zprávy pravdivé – umožnily příznivé mikroklimatické podmínky oblasti. Ještěři prý obývali sluje a doupata vyhloubená v blízkosti horkých podzemních vřidel. Kruté zimy, zřejmě stejně jako některá další zvířata, přečkávali zimním spánkem. Byli totiž pozorováni vždy jen od jara do podzimu a nikdy nebyly zahlédnuty jejich stopy ve sněhu.

Poměrně nedávno byla v horském masivu Gorongoza na jihu Afriky objevena jeskyně vyzdobená petroglyfy. Její původní obyvatelé, Křováci, neopomněli mezi jinými zvířaty zobrazit i brontosaura vylézajícího z močálu. Skalní rytiny v Austrálii znázorňují gigantického vačnatého býložravce

diprotodona. V Brazílii uprostřed amazonských pralesů našli archeologové rozměrné balvany s kresbami dinosaurů a dalších dávno vymřelých zvířat. Některé artefakty z kultury Tiahuanaco nám ukazují lamy s pěti prsty na nohou. Tento druh ale podle vědců vyhynul již před mnoha miliony let. Ve stejné oblasti ležely v zemi hliněné nádoby s kresbami toxodona. Na malbách z předkolumbovské éry v Mexiku byl rozpoznán veleještěř *Paleotherium magnum*. V 1. polovině 50. let peruánský badatel dr. Daniel Ruzo podrobně probádal rozlehlou skalní galerii Marcahuasi v horách poblíž Limy. Celé masivy a hřbety hor jsou přetvořeny do podoby zvířat. Neznámou technikou je zde vytesána i ohromující socha stegosaura, s níž, jak známo, se náš svět rozloučil již před 150 miliony roků.

Americký učenec Samuel Hubbard, který ve státě Colorado objevil prehistorické obrazy dinosaurů vytesané do velké stěny červeného pískovce, napsal:

„Skutečnost, že některý předhistorický člověk zobrazil dinosaura na stěně kaňonu, vyvrací úplně všechny naše teorie, pokud se týče stáří lidstva. Připustíme-li totiž, že do skály vyryté zvíře je skutečně dinosaur, naskýtají se nám pak dvě možnosti: buďto člověk žil již v geologické době do triasové periody, miliony roků dříve, než se dosud připouští, anebo zbyli tu ještě dinosauri do doby savců.“

V muzeu Negara v sumaterské metropoli Medan je vystaven kámen z 11. století s reliéfem boha Višni, po jehož boku stojí dva mohutní sauropodní dinosauri. Těla veleještěřů jsou vyobrazena poměrně přesně, ale dlouhý krk je ukončen téměř nezatelnou hlavou, smotanou do klubíčka. Vysvětlení této zdánlivé nesrovnalosti v obvykle tradované podobě nabízí jeden z posledních objevů. Podle něj měli sauropodní dinosauri své malé hlavy ukončeny krátkými choboty, jimiž

si, podobně jako dnes sloni, pomáhali shrnovat listí a větve. Tato měkká tkáň se samozřejmě nedochovala, ale vědce k tomuto novému závěru přivedla skutečnost, že nosní otvory lebek sauropodů jsou posazeny vysoko na čele – stejně jako u chobotnatců.

Dinosauří farmy

Nejúžasnější, doslova dech vyrážející svědectví přináší pověstná kamenná knihovna z Ici. Poblíž tohoto půvabného jihoperuánského městečka, v těsném sousedství proslulé planiny Nazca, bylo vykopáno více než čtrnáct tisíc černých andezitových kamenů pokrytých svéráznými rytinami. Uchvacující obrázková encyklopedie mapuje život nám dosud neznámé civilizace. Několik stovek výjevů přitom s neuvěřitelnou přesností zobrazuje dinosaury a jiná, údajně dávno vymřelá zvířata.

Majitelem více než tří čtvrtin všech dosud známých kamenných ilustrací z této oblasti je místní lékař dr. Javier Cabrera Darquea. O zrod jeho ojedinělé sbírky se zasloužil neobvyklý dárek. V roce 1966 dr. Cabrera navštívil přítel z dětství Felix Llosa Romero a přinesl mu malý kámen jako těžítka na psací stůl. Na jedné straně byla rytina neznámé ryby. Později se ukázalo, že tento druh vyhynul již před miliony let. Cabrera kámen zaujal. Vzpomněl si, že podobný viděl u svého otce. Dělníci jej vyorali při práci na poli nedaleko Salas. Ojedinělé rytiny vlastnili i další lidé. Především Carlos a Pablo Soldiové a architekt Santiago Agurto Calvo. Značné množství kamenů se objevilo ve vyplavené půdě při povodni poblíž vesnice Ocucaya. Cabrera je postupně odkoupil a získal i další cenné exempláře. Dnes jsou uloženy v jeho domě na Plaza de Armas v rušném centru Ici. Čtyři rozměr-

né místnosti zaplňují masivní dřevěné regály s kameny velikosti vlašského ořechu i dobře rostlé dýně. Na podlaze se musíte opatrně vyhýbat největším kusům o průměru větším než metr a o hmotnosti téměř 500 kilogramů. Většina z nich má oblý tvar. Obrazy jsou do kamenů vyryty jemně, a přesto výrazně, s téměř pedantickou přesností. Už letmý pohled na tuto neuvěřitelnou přehlídku fascinujících výjevů z minulosti naší planety uvede badatele do varu. Na jednotlivých rytinách defilují zvířata, která podle vědců člověk nikdy nemohl spatřit na vlastní oči. Obrovští draví ještěři tyrannosauři, brachiosauři, brontosauři, pterosauři, rohatý býložravec Triceratops, gigantický lenochod, prehistorický jelen megaceros s parožím širokým tři metry i mořský plž agnata, který obýval vodní hlubiny před více než 400 miliony let. Desítky a desítky jednotlivých živočišných druhů jsou zobrazeny naprosto věrně a navíc autoři rytin nezapomněli přidat množství – mnohdy značně překvapujících – informací.

Paleontologie má o rozmnožování dinosaurů jasnou představu. Samičky nakladly vejce do písku, kde je ohřívalo slunce, a tak umožnilo vylíhnutí. Mláďata se klubala na světlo plně vyvinutá. Jenže na sérii rytin stegosaurů je zcela nepochybně znázorněna metamorfóza. Což by znamenalo, že tento druh dinosaurů se rozmnožoval stejně jako obojživelníci. Z vajíček se zrodily larvy, které prošly sérií organických změn, než dospěly ke konečné podobě, a teprve pak začaly vyrůstat. Odkud měli záhadní kamenorytci tuto povědomost? Dokázali z náhodných nálezů kostí a dalších fosilií vydedukovat nejen podobu, ale i životní zvyklosti prehistorických zvířat, anebo se s nimi setkávali tváří v tvář a dokonce je mohli pozorovat a studovat? Věda nás přesvědčuje, že to není možné. Dinosaurů opustili světovou scénu již před šedesáti pěti miliony let, zatímco lidé začali své první výstupy

na jevišti dějin sehrávat teprve – z geologického hlediska – před velmi krátkou dobou. Anebo jsme na mapě historie přehlédli bílá místa?

Dr. Cabrera věří v existenci gliptolické civilizace. Při dlouhé vzrušené debatě mi předložil několik pozoruhodných indicií naznačujících, že lidé se s dinosaury nesetkávali jen ve volné přírodě, ale možná je i cílevědomě zkoumali a snad i chovali na farmách a v zoologických parcích. Jeden z kamenů ukazuje muže, který si pomocí dalekohledu prohlíží skupinu prehistorických ještěřů. Na jiném je býložravé monstrum krmeno větévkou cejby. Tento tropický strom s bílými páchnoucími květy vytváří v tobolečkách dlouhé chlupy připomínající vatou. Nevíme, zda to byla oblíbená pochoutka dinosaurů, ale i na některých dalších rytinách nalezneme veleještěry v blízkosti cejbových plantáží. Za nejzáhadnější lze považovat sérii asi šesti různých obrazů lidí ošetřujících stegosauiry. Zcela zřetelně můžeme rozeznat létající stroj se zvláštním zařízením v podobě hlavně. Z ní směrem k chřípí zvířete vycházejí zvlněné svazky paprsků. Je to zbraň, která paralyzujícím plynem anebo jiným druhem energie dovedla alespoň na čas zneškodnit rozzuřeného netvora? A jak máme rozumět vyobrazení muže, který vbodává stegosauirovi obrovskou injekci do pánevního ganglionu, odkud, jak známo, prodloužená mícha řídila pohyb zadní části těla? Když pak spatříte člověka spokojeně cestujícího na rozložitých zádech mohutného okřídleného ještěra, chce se zakřičet: „Podvod, mystifikace, klam!“

Když Cabrera zveřejnil svůj nález, netušil, že tím usedá na neovladatelnou vlnu, která ho sice bude chvíli vynášet až na samotný vrchol popularity a nebetyčné slávy, ale vzápětí jej smete do pekla opovržení a zahrne sprškou pomluv a podezření. Informace, ukryté v kamenné knihovně, byly tak

neuvěřitelné a šokující, že vyvolaly záplavu protichůdných názorů. Svě ano pravosti obrazů z Ici vyslovil vědecký pracovník NASA a autor proslulé rekonstrukce „Ezechielových nebeských vozů“ J. F. Blumrich. O rytiny se zajímal objevitel věhlasné komety a astronom českého původu Luboš Kohoutek a také známý francouzský autor Robert Charroux, který je považoval za nesporný důkaz existence neznámé, velmi vyspělé civilizace. Naopak český spisovatel Ludvík Souček vydal povel ke Cabrerově popravě, když napsal: „Načmárat na kámen prostinkou rytinu trvá několik minut. Při troše píle, zejména je-li inspirována perspektivou výborného peněžního zhodnocení ‚náleží, lze takto bez zvláštního úsilí vyrobit několik desítek kreseb denně a několik tisíc ročně.“

Při vši úctě je nutno říci, že se mistr Souček mylil. Rytiny nejsou ani zdaleka jednoduché. Mnohé z nich se skládají hned z několika výjevů. Navíc některé z kamenů mají značné rozměry. Důsledné pokrytí balvanu o průměru jednoho metru kresbou vyžadovalo značnou práci a také manipulace s tak rozměrným kusem byla dost obtížná.

Cabrera se k sbírce přiznal ve věku 36 let. V té době již vlastnil 11 000 kamenů. Musel by tedy od okamžiku narození každý den svého života vyrobit alespoň jeden falzifikát. Což by byl při vystudování lékařské fakulty a vedení věčně přeplněné ordinace výkon hodný Guinnessovy knihy rekordů. Hypotéza, že Cabrera si pro výrobu své unikátní kolekce zřídil tajnou manufakturu s několika desítkami indiánských rytců, je řádně přitažená za vlasy. Takováto akce by se v Ice a jejím okolí rozhodně nedala utajit. Smečky novinářů, které kolem senzace vytrvale slídily, nevypátraly vůbec nic. Později byl odhalen Indián jménem Basilo Uschuya, který vyráběl podobné rytiny. Jenže jeho padělatelská dílna vznikla až poté, co se kameny staly

slavnými a daly se výhodně prodávat. Navíc se ukázalo, že Cabrera rozhodně nebyl první, kdo se o rytiny zajímal. Již v 19. století je zkoumali peruánští archeologové. V roce 1926 se o nich zmiňuje kniha jezuity Pedra Simona Noticias Historiales. Několik tisíc kamenů získalo muzeum v Ica a další peruánská archeologická pracoviště. Na otázku, proč je tedy nevystavují, najdeme odpověď poměrně snadno. Rytiny z Ica zcela boří naše dosavadní představy o historii. S uznáním jejich platnosti by se mnoho vědeckých prací změnilo v bezcenný kus papíru. Nelze se pak divit, že se „zasloužili“ badatelé vehementně brání zbourat hradbu dogmatu a do zatuchlých sálů dějin lidstva nechat zavanout čerstvý vítr revoluce. Není to nic nového pod sluncem. Pařížské muzeum člověka má ve svém depozitáři dobře ukryty nejméně 12 000 let staré kresby nalezené v Lussac les Chateau. K našemu údivu na nich rozeznáváme ženu, která – místo aby svou nahotu zakrývala, jak bychom očekávali, jen sporym kusem kůže – je oblečena do kalhot a blůzy, na nohou má vysoké boty, přes ramena přehozený plášť a účes si chrání kloboukem. Netřeba asi dodávat, že tento bezesporu pravý nálezn není vystaven veřejně a mnohým odborníkům je příjemný asi jako tříška pod nehtem.

Cabrera jen s velkou námahou přesvědčoval různá odborná pracoviště, aby jeho kameny prozkoumala. Pochopení našel teprve v Národní technické vysoké škole v Limě. Její pracovníci prokázali, že právě, velmi staré rytiny jsou potaženy přirozenou jemnou oxidační vrstvou a vykazují neklamné projevy stárnutí. Uschuyovy padělky, i když byly zhotoveny na stejném druhu kamene, tyto vlastnosti neměly. Krátce poté geologové z laboratoře Mauricio Hochschid potvrdili notné stáří Cabrerovy sbírky a odhadli, že rytiny vznikly v období před 6 000 až 8 000 lety před naším leto-

počtem. O civilizaci, která v této době obývala jižní oblasti Peru, nevíme vůbec nic. Její zajímavou stopu a zároveň i další potvrzení možného spolužití lidí a dinosaurů nacházíme snad až v Mexiku.

Nález z Acambara

Psal se rok 1945. Waldemar Julsrud, obchodník z Acambara, se na svém koni vracel domů. Den měl pošmournou tvář. Prudký déšť sužoval krajinu od samého rána. Neobvykle silné přívaly vod strhly zeminu na svahu za vsí a obnažily zrnitý hliněných výrobků a střepů. Julsrud počkal, až liják ustal, a spolu s hrnčířem Odilonem Tinajerem se vrátil prověřit hodnotu nálezu. V odkryté skrýši ležely – kromě nádob, masek, dýmek a předmětů, jejichž účel se nepodařilo vypátrat – i naprosto ojedinělé hliněné sošky. Některé byly velmi malé, jiné dosahovaly výšky téměř 1 m a šířky až 150 cm. Nejpodivnější z nich představovala dávno vyhynulá anebo zcela neznámá zvířata. V bohatých scénických výjevech se lidé pohybují ve společnosti dinosaurů, jezdí na nich anebo s nimi pracují. Několik figurek zobrazuje takzvaného Owenova koně. Mezi soškami ležely jednotlivé, tentokrát již opravdové zuby tohoto zvířete. Ovšem Owenův kůň bušil naposled kopyty do země někdy v období raného pleistocénu, tedy asi před dvěma miliony roků.

Za sedm let vykopávek Julsrud shromáždil na 30 000 exponátů. Všechny se nacházely na ploše pouhého půl hektaru a byly uloženy v několika velkých skrýších. Úžasné náměty, dokonalé zpracování a naprostá absence patiny se staly živými zdroji podezření z podvrhu. Vědci odmítali uvěřit, že by starověcí Indiáni byli schopni tak přesně zobrazit tvory, důvěrně známé jen paleontologům. Autoři sošek přece nemohli

vidět dinosaury na vlastní oči. Jenže případní padělatelé také ne. Musíme si uvědomit, že v roce 1945 ještě nepropukla „jurská horečka“ ani ve filmu, natož v televizi. Dnes dovede „předpotopní“ ještěry nakreslit každý školák, ale krátce po válce jejich podobu znala jen hrstka odborníků. Také argument s chybějící patinou neobstojí. Z jiných archeologických nálezů víme, že si keramika i po tisíciletích dovede udržet svěží vzhled a syté barvy, pokud je uložena v suché zemině. Stáří objevu zkoumali odborníci z muzea v Pensylvánii a nezávisle na nich i experti z dalších laboratoří. Figurky byly podrobeny radioizotopovým i termoluminiscenčním zkouškám. Výsledek měl příchut' překvapení a popřel možnost podvodu. Sošky z Acambara jsou staré 4 500 roků. Jejich autory byli zřejmě Taraskové, záhadný národ, jehož jazyku nikdo v Mexiku nerozuměl a který pravděpodobně pocházel z Peru. Několik pozoruhodných shod naznačuje spojitost Tarasků a tvůrců kamenné knihovny z Ici. V obou případech se setkáváme s velmi vyspělou civilizací disponující překvapujícími znalostmi a nám dosud neznámou technikou. Na soškách i kamenech se objevují obdobné motivy. Až nepřirozená četnost a různorodost zobrazených prehistorických zvířat (nezapomínejme, že nálezy z Ici a Acambara představují dohromady téměř 50 000 exponátů a dinosauři jsou na více než třetině z nich) dokazují, že nemuselo jít jen o náhodná pozorování, lov anebo chov, ale možná i o jakýsi záhadný kult a formu uctívání. Nebylo by to nic nového pod sluncem, draci přece sehrávali významnou roli i v mytologii jiných starověkých civilizací. Kameny a sošky snad podávaly výstižnou zprávu o podobě tehdejšího světa a zároveň sloužily k magickým a náboženským rituálům. To by ostatně vysvětlovalo, proč byly tak pečlivě ukryty. Jak v Ice, tak v Acambaru několik stovek i tisíců kusů leželo vždy pohromadě ve velké skrýši. Zcela jistě je nezavál čas, ale byly